

Sygn. akt VIII Ga Gz 33/16

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie :

Przewodniczący: SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak

Sędziowie: SO Patrycja Baranowska

SR del. Anna Górnik

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Finanse spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. (poprzednio (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w S.)

przeciwko A. C. i M. C.

o zapłatę

w przedmiocie wniosku o zabezpieczenie

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 10 listopada 2015 roku, sygn. akt X GNC 1192/15,

postanawia:

I. oddalić zażalenie,

II. zasądzić od powoda na rzecz pozwanej A. C. kwotę 60 zł (sześćdziesięciu złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Patrycja Baranowska SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak SSR del. Anna Górnik

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 8 października 2015 r. strona powodowa wniosła o udzielenie zabezpieczenia poprzez obciążenie hipoteką przymusową lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w S. przy ul. (...), którego właścicielem jest A. C., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Skarżysku - Kamiennej Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). W uzasadnieniu powódka wskazała, iż w momencie powstania zobowiązania stwierdzonego nakazem zapłaty z dnia 19 lipca 2011 r. pozwana wchodziła w skład zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Podała również, że bezspornym pozostaje, iż A. C. została powołana jako prezes jednoosobowego zarządu umową spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zawartą w dniu 10 stycznia 2008 r., zaś odwołana na mocy uchwały podjętej przez zgromadzenie wspólników w dniu 25 marca 2011 r. W ocenie wnioskodawcy dowodem przemawiającym za istnieniem roszczenia przysługującego uprawnionej względem obowiązanych, w tym w szczególności wobec obowiązanej A. C. stanowi materiał dowodowy przedłożony do akt z pismem z dnia 27 sierpnia 2015 r. który stanowił umowę pożyczki, dwie umowy dzierżawy, umowę sprzedaży, faktury VAT oraz pismo (...) S.A. z dnia 1 kwietnia 2009 r. Wskazała, że okolicznością w sprawie uzasadniająca niniejszy wniosek w zakresie

istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia stanowi okoliczność, iż Syndyk Masy Upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej poinformował uprawnionego pismem z dnia 10 września 2015r., iż Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IX Gospodarczy wyrokiem z dnia 24 października 2013r. uznał za bezskuteczną w stosunku do masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej sprzedaż prawa wieczystego użytkowania gruntu o KW (...) oraz sprzedaż prawa wieczystego użytkowania gruntu KW (...), sygn. akt: IX GC 476/11. Powyższy wyrok został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. Opisane powyżej prawa wieczystego użytkowania gruntu stanowiły m.in. przedmiot umowy sprzedaży zawartej w formie aktu notarialnego z dnia 29 grudnia 2009r. Rep. A numer (...). Stronami wyżej opisanego aktu były: (...) S.A. w imieniu której działał M. C. jako prezes zarządu oraz (...) Spółka z o. o. w imieniu której działała A. C. jako prezes zarządu. Powyższe zdaniem uprawnionego dowodzi przyjętej przez strony metody działania pomiędzy obowiązującymi, gdzie obowiązana A. C. występując jako prezes zarządu (...) Spółki z o. o. zaciągała zobowiązania, a następnie po jego powstaniu i przed zaistnieniem wymagalności następowała zmiana składu osobowego zarządu, tj. A. C. ustępowała z zarządu, a w jej miejsce wstępował obowiązany M. C.. Na marginesie uprawniona wyjaśniła, iż co prawda w dziale IV księgi wieczystej KW (...) została ustanowiona na jego rzecz hipoteka przymusowa zabezpieczająca roszczenie stwierdzone tytułem wykonawczym jednak, z uwagi na powołany powyżej wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu, uprawniony nie uzyska zaspokojenia roszczenia, a po drugie, niezależnie od powyższego, z uwagi na ustanowione hipoteki na wyższych pozycjach wierzytelność uprawnionego nie zostałaby zaspokojona. Dodatkowo podała, że nieruchomości położona w S. przy ul. (...) o urządzonej księdze wieczystej KW (...) jest jedynym cennym majątkiem pozwanej, z którego możliwe byłoby zaspokojenie roszczenia uprawnionego. Czynności innych wierzycieli na etapie postępowań egzekucyjnych wobec członków zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością okazywały się bezskuteczne. Wskazała również, że (...) Spółka z o. o. figuruje w Krajowym Rejestrze Długów, a także że Sąd Rejonowy w Zielonej Górze orzekł wobec pozwanego M. C. zakaz prowadzenia działalności.

Postanowieniem z dnia 10 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia i wskazał, że zgodnie z treścią art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona, jeśli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, ten zaś istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Sąd wskazał, iż powódka powołała szereg dowodów na uprawdopodobnienie istnienia dochodzonego w pozwie roszczenia. Niektóre z tych dokumentów (umowy pożyczki, umowy dzierżawy) nie uprawdopodobniają w żaden sposób faktu, iż roszczenie powódki powstało w czasie, w którym pozwana A. C. pełniła funkcję prezesa zarządu. Fakt ten natomiast uprawdopodobnia faktura VAT nr (...). Zobowiązanie ustalone tą fakturą powstało z chwilą jej wystawienia, tj. z dniem 9 marca 2011 roku, a zatem w czasie kiedy pozwana A. C. pełniła jeszcze wówczas funkcję prezesa zarządu w dłużnej spółce. Okoliczność ta w stopniu wystarczającym na potrzeby postępowania o udzielenie zabezpieczenia uprawdopodobnia fakt jego istnienia. Podkreślono także, że w świetle w/w przepisu uprawdopodobnienia wymaga nie tylko samo roszczenie, ale także i to, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie orzeczenia (interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia). Uprawdopodobnienie faktu nie może opierać się na samych twierdzeniach faktycznych strony. Wymagane jest przy tym przedsięwzięcie czynności nie skrzępowanych wymaganiami prawa dowodowego, zmierzających do uzyskania prawdopodobieństwa twierdzenia o fakcie. Uprawdopodobnienie polega więc na wykazaniu faktu w stopniu mniejszym, aniżeli jego udowodnienie. Ciężar uprawdopodobnienia spoczywa na tym, kto z przywołanych twierdzeń faktycznych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.), z tą różnicą, że zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest konieczne (art. 243 k.p.c.). Skuteczność czynności zmierzających do uprawdopodobnienia okoliczności uzasadniających wnioski warunkuje jego uwzględnienie. Pozytywne dla strony orzeczenie sądu może zapaść jedynie wtedy, kiedy sąd oceni te czynności jako stwarzające prawdopodobieństwo zaistnienia przesłanek zabezpieczenia.

Zdaniem Sądu Rejonowego powódka nie uprawdopodobniła w sposób dostateczny drugiej z wymaganych przepisem przesłanek – istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. W literaturze wskazuje się, że można to uczynić wykazując prawdopodobieństwo np. tego, że przeciwko pozwanemu toczy się wiele egzekucji, że wyzbywa się on

majątku, czy też grozi mu ogłoszenie upadłości. W rozpoznawanej sprawie jako okoliczność uzasadniająca fakt, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie orzeczenia, uprawniony wskazał, że nieruchomości położona w S. przy ul. (...) o urządzonej księdze wieczystej KW (...) jest jedynym cennym majątkiem pozwanej, z którego możliwe byłoby zaspokojenie roszczenia uprawnionego, podkreślając, że czynności innych wierzycieli na etapie postępowań egzekucyjnych wobec członków zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością okazywały się bezskuteczne, a (...) Spółka z o. o. figuruje w Krajowym Rejestrze Długów, oraz że Sąd Rejonowy w Zielonej Górze orzekł wobec pozwanego M. C. zakaz prowadzenia działalności. W ocenie Sądu przytoczenie powyższych okoliczności nie wyczerpuje obowiązku ich uprawdopodobnienia i dla zrealizowania przesłanki dla udzielenia zabezpieczenia koniecznym jest przedstawienie sprawdzalnych faktów, które chociażby pośrednio wystąpienie tych okoliczności wykazują, czego uprawniona nie uczyniła. W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie sposób stwierdzić, że nieruchomości, na której uprawniona żądała udzielenia zabezpieczenia rzeczywiście stanowi jedyny wartościowy majątek pozwanej, a co więcej, że istnieje obiektywne ryzyko, że pozwana postanowi majątek ten upłynnić.

Reasumując, Sąd Rejonowy uznał, że choć przedstawione przez powódkę dokumenty stwarzają prawdopodobieństwo wiarygodności roszczenia, uprawniona nie uprawdopodobniła w sposób wystarczający, aby brak zabezpieczenia mógł spowodować niemożność lub poważne utrudnienie w wykonaniu orzeczenia.

Postanowienie powyższe zaskarżyła strona powodowa wnosząc o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez udzielenie zabezpieczenia roszczenia uprawnionego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa o zapłatę kwoty 73.258,89 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi w następujący sposób: od kwoty 71.868,90 zł od dnia 29.03.2011 r. do dnia wydania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia (art. 736 § 3 k.p.c.) oraz od kwoty 1.389,99 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia wydania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia (art. 736 § 3 k.p.c.) i kosztami procesu w wysokości 7.280,00 zł, poprzez obciążenie hipoteką przymusową lokalu stanowiącego odrębną nieruchomości położonego w S. przy ul. (...), którego właścicielem jest A. C., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Skarżysku — K. Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) ewentualnie zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez przekazanie sprawy do ponownego rozstrzygnięcia Sądowi I instancji.

Powyższemu postanowieniu zarzucono naruszenie przepisów art. 730¹ k.p.c. poprzez błędne uznanie, iż powód nie uprawdopodobnił istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, gdzie tymczasem mając na uwadze złożony do akt sprawy materiał dowodowy oraz twierdzenia powoda wynika, że nieruchomości położona w S. przy ul. (...), którego właścicielem jest A. C., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Skarżysku — K. Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) — jest jej jedynym majątkiem. Zatem przy założeniu przyjętej przez pozwanych metodyki działania istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że pozwana podejmie czynności zmierzające się do wyzbycia się opisanego powyżej majątku. Celem uprawdopodobnienia i wykazania zasadności złożonego wniosku o udzielenie zabezpieczenia, powód przedłożył wydruk z elektronicznej księgi wieczystej KW (...) na stan 17.11.2015r., z którego wynika, iż w dniu 17.11.2015r. do działu II ww. księgi wieczystej wpłynął wniosek wpisany pod sygn. akt: Dz. Kw./ (...)/I.

Powód uzasadniał, iż uprawdopodobnił opisaną powyżej przesłankę warunkującą udzielenie zabezpieczenia. Za istotną w sprawie uznano okoliczność, iż powód przedkładając do akt sprawy źródłowe dokumenty opisujące charakter transakcji podejmowanych pomiędzy stronami, tj. pozwaną A. C. jako prezesem (...) Spółki z o. o. a pozwanym M. C. — Prezesem (...) S.A., a także konsekwencji tych czynności, uprawdopodobnił w dostateczny sposób, iż działania stron w zakresie powstania zobowiązania i jego dalszych losów mogły mieć charakter zamierzony przez strony. W sprawie, zdaniem powoda, jest bezsporne, iż wszelkie postępowania egzekucyjne prowadzone wobec (...) Spółki z o. o. następowały, gdy członkiem jednoosobowego zarządu był już pozwany M. C.. Zatem pozwany niejako przyjął na siebie „odpowiedzialność” za ww. czynności. Wszelkie czynności egzekucyjne wobec pozwanego są bezskuteczne. Nie podejmuje on żadnej aktywności ww. zakresie. Z kolei pozwana, mając na uwadze powyższe fakty, zmierza do uniknięcia z tego tytułu odpowiedzialności. Oczekiwania Sądu, iż powód powinien uprawdopodobnić, iż przeciwko pozwanej prowadzone są ew. postępowania egzekucyjne, czy też grozi jej ogłoszenie upadłości, albo

zmierza do wyzbycia się majątku, są trudne, a nawet niemożliwe do wykazania. Jest oczywistym dla powoda, że pozwana, otrzymując postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie Wydział X Gospodarczy z dnia 03.06.2015r. o udzieleniu zabezpieczenia, uzyskała tym samym wiedzę, iż powód zdecydował się o skierowaniu przeciwko jej osobie powództwa o zapłatę. Z kolei Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy uchylając postanowieniem ww. zabezpieczenie, na skutek zażalenia pozwanej, poniekąd umożliwił pozwanej podjęcie działań związanych z „uchronieniem” jej majątku. Z doświadczenia życiowego, jest wysoce prawdopodobne, że pozwana nie będzie raczej zamieszczać ogłoszeń dotyczących zbycia nieruchomości pod jakimkolwiek tytułem. W przeciwnym razie dałaby bezsporny dowód, iż zmierza zbyć przedmiotowy majątek. Tymczasem, w momencie rozpatrywania wniosku powoda z dnia 08.10.2015r. o udzielenie zabezpieczenia, pozwana A. C. podjęła czynności zmierzające do wyzbycia się ww. majątku. Dowodem na powyższe jest fakt, iż w dniu 17.11.2015r. do działu II księgi wieczystej KW KI (...) wpłynął wniosek wpisany pod sygn. akt: Dz. Kw./ (...)/I. Co więcej, powyższy wniosek wpłynął do ww. księgi wieczystej, gdzie w dziale IV nadal jest ujawniony wpis hipoteki przymusowej ustanowionej jako zabezpieczenie roszczenia przysługującego powodowi ustanowionego na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum Wydział X Gospodarczy z dnia 03.06.2015r. W związku z tym, można przyjąć, że pomiędzy stronami czynności prawnej, która jest podstawą zmian w dziale II księgi wieczystej KW KI 1R/ (...) musiał istnieć wyjątkowy stan zaufania, z uwagi na działy III i IV ww. księgi wieczystej.

W odpowiedzi na zażalenie pozwana wniosła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu wskazała, iż nie jest obecnie właścicielem nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta KW KI 1R/ (...).

Pismem z dnia 24 lutego 2016 roku powód poinformował o zmianie formy organizacyjnoprawnej – obecnie jest to (...) Finanse spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 730 § 1 k.p.c. w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez Sąd można żądać udzielenia zabezpieczenia, które zgodnie z art. 730 § 2 k.p.c. Sąd może udzielić przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Przesłanki udzielenia zabezpieczenia zostały wymienione w treści art. 730¹ k.p.c. Zgodnie z brzmieniem jego § 1 „udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia”. Pojęcie „interesu prawnego” zostało dookreślone przez ustawodawcę w § 2 przepisu, a zatem o jego istnieniu mówić można wówczas, „gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie”. W ocenie Sądu Okręgowego trafnie Sąd pierwszej instancji przyjął, że roszczenie powódki zostało uprawdopodobnione uwzględniając etap postępowania i stan materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, pozwana zaś stanowiska Sądu pierwszej instancji w tym zakresie w żaden nie kwestionowała.

Sąd Rejonowy, badając uprawdopodobnienie drugiej z przesłanek zabezpieczenia, opierał się na twierdzeniach i dokumentach przedłożonych przez wnioskodawcę i widniejących w aktach sprawy na dzień orzekania. W dacie tej nie miał tym samym przesłanek do ustalenia, iż powód uprawdopodobnił istnienie interesu prawnego w zabezpieczeniu. Samo, negatywnie oceniane przez powoda, działanie przez pozwanych w ramach pełnienia funkcji w zarządach Spółek nie mogło być wystarczające do uznania, iż pozwana będzie usiłował wyzbywać się majątku osobistego. Powód nie sprostął obowiązkowi uprawdopodobnienia tych okoliczności. Dopiero w zażaleniu wskazano, iż po wydaniu orzeczenia przez Sąd Rejonowy do sądu wieczystoksięgowego wpłynął wniosek o zmianę wpisu do księgi wieczystej nieruchomości powódki. Z pełnego odpisu księgi wieczystej (k. 299-301) wynika, iż pozwana przeniosła w drodze darowizny w dniu 13 listopada 2015 roku własność nieruchomości na brata. Tym samym obecnie istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia jest nie tylko uprawdopodobnione, lecz wręcz wykazane. Działania pozwanej, w ocenie Sądu, jednoznacznie wskazują na wyzbywanie się majątku, przy czym bez uzyskiwania jakiegokolwiek

ekwiwalentu. Z całą pewnością może to znacznie utrudnić a nawet uniemożliwić wykonanie ewentualnego orzeczenia w sprawie.

O ile jednak przesłanki zabezpieczenia co do zasady istnieją, to nie jest możliwe zabezpieczenie zgodnie z wnioskiem powoda – poprzez obciążenie hipoteką przymusową lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w S. przy ul. (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Skarżysku - Kamiennej Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). W chwili orzekania bowiem pozwana nie jest już właścicielem powyższej nieruchomości, zaś zabezpieczenie nie może zostać ustanowione na majątku osoby trzeciej.

W tym stanie faktycznym należało na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalić zażalenie.

Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w danej instancji (art. 108 § 1 kpc). W związku z tym, że powód przegrał sprawę w postępowaniu zażaleniowym, zgodnie z przepisem art. 98 kpc winien zwrócić pozwanej koszty procesu, na które składa się koszt zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w wysokości 60 zł ustalony na podstawie § 12 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 10 pkt 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSO Patrycja Baranowska SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak SSR del. Anna Górnik

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. z (...) (...)